

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Τέλος στο γκρέμισμα, ας χτίσουμε και κάτι

Συνέντευξη με τον κ. Γεώργιο Βλάχο, ηλεκτρολόγο μηχανικό και πρόεδρο ΔΣ του Πανελληνίου Συνδέσμου Αωνύμων Περιορισμένης Ευθύνης και Προσωπικών Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ). Συνέντευξη και φωτογραφίες: ΠΑΝΟΣ ΚΑΤΣΑΧΝΙΑΣ

Λίγες μέρες μετά από την 21 Οκτωβρίου, ημέρα που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων του 6ου ορόφου του ΕΒΕΑ η έκτακτη γενική συνέλευση των μελών του ΣΑΤΕ, βρεθήκαμε στο προσωπικό γραφείο του κ. Βλάχου στους χώρους της εταιρείας «Αλέξανδρος ΑΤΕ», προκειμένου να έχουμε μαζί του μια συνομιλία εφ' όλης της ύλης.

► Συστηματικά πλέον αναφέρεστε σε δραματικές συνθήκες τις οποίες βιώνει ο κατασκευαστικός κόσμος. Ποια είναι τα στοιχεία που σας οδηγούν σ' αυτό το συμπέρασμα;

Στην πρόσφατη έκτακτη Γενική Συνέλευση των μελών του ΣΑΤΕ δώσαμε συγκεκριμένα στοιχεία, τα οποία, νομίζω, περιγράφουν σαφέστατα την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στον κατασκευαστικό κλάδο στη χώρα μας. Σύμφωνα μ' αυτά, από το 2004 έως σήμερα ο αριθμός των εργοδηπητικών εταιρειών από την 7η έως και την 3η τάξη μειώθηκε κατά 22,2%, από 712 σε 554, δηλαδή κατά 158 εταιρείες. Ειδικά σε ό,τι αφορά τις μεγαλύτερες εταιρείες (7ης τάξης), αυτές από 14 περιορίστηκαν σε 9, σημειώθηκε δηλαδή μείωση κατά 35,7%!

Υπό διαφορετικές συνθήκες η μείωση του αριθμού των εργοδηπητικών εταιρειών ίσως σήμαινε καλύτερες συνθήκες για όσες απόμειναν. Όμως, τη μείωση των εταιρειών ακολούθησε κατάρρευση των έργων τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Αδιαμφισβήτητος «καθρέφτης» αυτής της εξέλιξης είναι το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), το οποίο από 5,4% του ΑΕΠ το 2000, περιορίστηκε στο 3,2% το 2011.

Στον ιδιωτικό τομέα, όπου κυριαρχούσε η οικοδομική δραστηριότητα, η κατάσταση δεν εξελίχθηκε καλύτερα. Αντίθετα, συγκεκριμένα στοιχεία επιβεβαιώνουν το «κάθε πέρας και καλύτερα»! Από τις 554 εταιρείες 7ης έως 3ης τάξης που υπάρχουν σήμερα στο Μητρώο Εργοδηπητικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), οι 88 δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου.

► Είναι εφικτή η αναστροφή της κατάστασης;

Δεν είναι εύκολο κάτι τέτοιο στις παρούσες συνθήκες οικονομικής κρίσης που βιώνει η χώρα, όταν μάλιστα εκτός

από τα οικονομικά δεδομένα, ο κλάδος έχει να αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα νομοθεσίας και διαδικασιών. Για παράδειγμα, η Γενική Συνέλευση των μελών του ΣΑΤΕ έκρινε απαράδεκτο το σχέδιο νόμου για τα δημόσια έργα, το οποίο εδώ και ένα χρόνο συζητά το ΥΠΥΜΕΔΙ, και ζήτησε να αποσυρθεί αμέσως. Η Γενική Συνέλευση ζήτησε επίσης διαφάνεια στην ανάθεση όλων των έργων μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος της «Διαυγεία». Είναι δυο κορυφαία ζητήματα για τον κλάδο, ο οποίος δεν βλέπει μόνο την οικονομική συρρίκνωση των έργων, αλλά διαπιστώνει ότι και αυτά που προκηρύσσονται, "χάνονται" σε διαδικασίες αδιαφάνειας.

Ο ΣΑΤΕ από το 2008 συστηματικά και τεκμηριωμένα καταθέτει τις προτάσεις του στους αρμόδιους υπουργούς Μάλιστα, στην έκτακτη γενική συνέλευση που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2009, παρουσιάστηκαν τα πορίσματα των εξειδικευμένων ομάδων εργασίας τις οποίες είχε συστήσει το Δ.Σ. του ΣΑΤΕ, ενώ το Φεβρουάριο του 2010 έστειλε προς τα μέλη του ειδικό ερωτηματολόγιο, στο οποίο απάντησαν 322 εταιρείες. Τον Οκτώβριο του 2010 οργάνωσε ειδική εκδήλωση για το υπό ψήφιση σχέδιο νόμου για τα δημόσια έργα, ενώ παράλληλα οργάνω-

ΔΕΞΙΑ: Ο κ. Γεώργιος Βλάχος, Πρόεδρος ΔΣ του Πανελληνίου Συνδέσμου Αωνύμων, Περιορισμένης Ευθύνης και Προσωπικών Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), στο γραφείο της εταιρείας του.

ΚΑΤΩ: Ο κ. Γεώργιος Βλάχος συνομιλεί με τον Πάνο Κατσαχιά σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στον κλάδο των κατασκευών.

...είναι ευρύ διάλογο σε περιφερειακό επίπεδο μέσω του διαδικτυακού ιστοτόπου.

► **Πού κατέληξαν όλες αυτές οι συζητήσεις;**

Οι κωδικοποιημένες προτάσεις και πληροφορίες στη Γενική Συνέλευση. Άλλες ψηφίστηκαν ομόφωνα κι άλλες κατά πλειοψηφία. Ομόφωνα ψηφίστηκε η συνολική απόσυρση του νομοσχεδίου του ΥΠΥΜΕΔΙ σχετικά με το πλαίσιο κατασκευής δημοσίων έργων (το κεφάλαιο Β΄ με τίτλο «Τροποποίηση των διατάξεων του 3669/2008» και το κεφάλαιο Γ΄ με τίτλο «Ίδρυση Αρχής Μελετών και Έργων»), ως απαράδεκτου.

Ομόφωνα ψηφίστηκε και ο έλεγχος όλων των περιπτώσεων ανάθεσης έργων μέσω του προγράμματος «Διαύγεια» του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αλλά και μέσω της τυποποίησης των νομικών παρεμβάσεων, της συνεργασίας-ενημέρωσης του ΤΕΕ και των άλλων εργοληπτικών οργανώσεων, αλλά και της υπο-

«Ομόφωνα ψηφίστηκε η συνολική απόσυρση του νομοσχεδίου του ΥΠΥΜΕΔΙ σχετικά με το πλαίσιο κατασκευής δημοσίων έργων ως απαράδεκτου».

γραφής μνημονίου με τη νέα Διοίκηση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), καθώς –όπως επισημάνθηκε– γίνεται πλέον κατάχρηση του συστήματος απευθείας ανάθεσης ή της πρόσκλησης περιορισμένου αριθμού εργοληπτών.

Η διαφάνεια σε όλες τις διαδικασίες ανάθεσης έργων είναι τα τελευταία χρόνια το μεγάλο ζητούμενο από τους εργοληπτες. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται το αίτημα θέσπισης ορίων εξουσιοδότησης του Τεχνικού Συμβουλίου του ΥΠΥΜΕΔΙ προς τις αναθέτουσες αρχές, καθώς και το αίτημα της άμεσης ανάρτησης όλων των εισηγήσεων, των γνωμοδοτήσεων, των υπουργικών αποφάσεων αλλά και των σχετικών αιτημάτων των αναθετουσών αρχών στην ιστοσελίδα της ΓΤΔΕ, ώστε να υπάρχει επαρκής χρόνος παρέμβασης από τους ενδιαφερόμενους.

Παράλληλα, ζητείται να καταγράφεται στην εισήγηση του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων σε κάθε περίπτωση η άποψη της μειοψηφίας. Επίσης ζητείται να είναι υποχρεωτική η άμεση

ανάρτηση όλων των τευχών δημοπράτησης στο διαδίκτυο ταυτόχρονα με τη δημοσίευση της Διακήρυξης στο ΦΕΚ, μαζί με όλα τα τεύχη τεχνικών προδιαγραφών, υπολογισμών, μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων κλπ. Η καθιέρωση συνεργασίας με το Υπουργείο Εσωτερικών για τη λειτουργική βελτίωση των διατιθέμενων πληροφοριών της εφαρμογής «Διαύγεια» θα δώσει τη δυνατότητα για αναζήτηση ομαδοποιημένης πληροφορίας σχετικά με τις αποφάσεις της δημόσιας διοίκησης για την έγκριση ειδικών συστημάτων ανάθεσης, τομέας που ο Σύνδεσμος θεωρεί βασική πηγή αδιαφάνειας όσον αφορά τα δημόσια έργα.

Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να καθοριστεί ο χρόνος που θα μεσολαμβάνει από την ημερομηνία υπογραφής μίας πράξης της Δημόσιας Διοίκησης έως και την ημερομηνία ανάρτησής της στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια», ενώ θα πρέπει να προσδιοριστούν οι κυρώσεις που θα πρέπει να υφίστανται όσοι ακούσια ή εκούσια δεν κάνουν αναρτήσεις ή τις ►

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

► κάνουν καθυστερήματα στο πρόγραμμα «Διαύγεια».

► **Μόνο η διαφάνεια είναι που καίει τον κλάδο;**

Φυσικά όχι. Είναι οι πρόσθετες εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης, ένας "βραχνάς" για τις εταιρείες τα τελευταία χρόνια που πρέπει να καταργηθεί. Θα πρέπει όλες οι εγγυητικές να είναι ορισμένου χρόνου – και όχι αορίστου – σε κάθε περίπτωση (συμμετοχής, καλής εκτέλεσης, πρόσθετες κλη). Σ' αυτή την κατεύθυνση έχει γίνει συνεργασία με το ΤΣΜΕΔΕ, ενώ πλέον συμφωνεί και η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών.

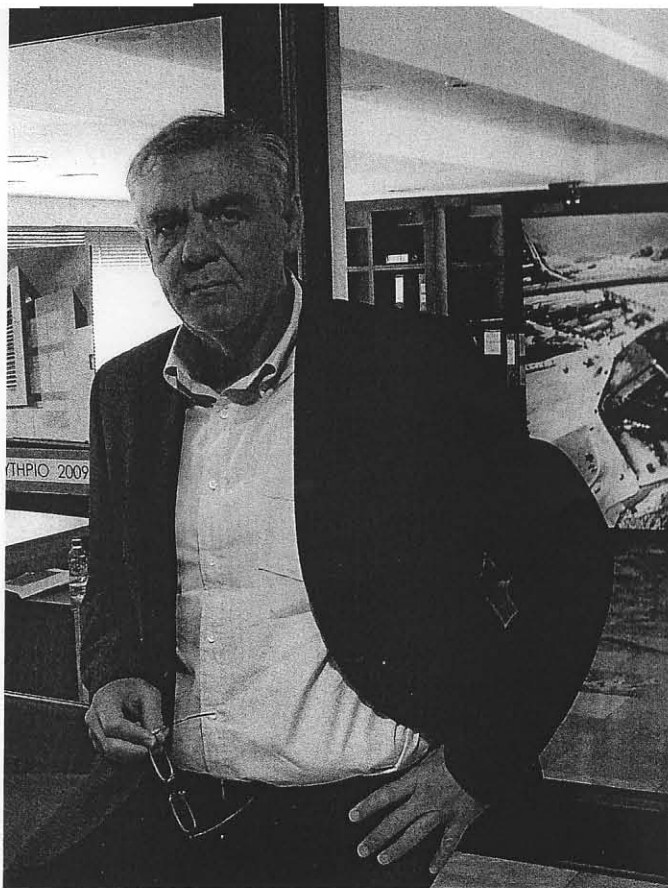
Επίσης, θα πρέπει να καταργηθούν τα κατώτατα όρια για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς που ορίζει το ΜΕΕΠ μέχρι του ορίου των 250.000 ευρώ (προστασία τάξεων Α1 και Α2), κάτω από το οποίο ζητείται να παραμείνει το ισχύον καθεστώς. Παράλληλα, θα πρέπει να εφαρμοστεί τύπος κατάταξης για την 1η και 2η τάξη με ανάλογα των μεγαλύτερων τάξεων κριτήρια, καθώς και αναβάθμιση του ορίου κοινοπραξιών τριών εταιρειών τουλάχιστον στο 35% για όλες τις τάξεις.

Γενικότερα θα πρέπει να προχωρήσουμε αμέσως στην αναθεώρηση του ΜΕΕΠ, με μείωση του κριτηρίου του κύκλου εργασιών στον τύπο κατάταξης των εργοληπτικών εταιρειών ανάλογη της μείωσης του κύκλου εργασιών που έχει παρατηρηθεί την τελευταία τριετία, καθώς και σε άλλες παρεμβάσεις. Θυμίζω ότι το Σεπτέμβριο του 2008 ο ΣΑΤΕ είχε καταθέσει τις προτάσεις του, αλλά το Υπουργείο δεν τις προώθησε. Γι' αυτό και θα επανέλθουμε.

► **Οφείλω να επισημάνω ότι όλα αυτά είναι διαδικαστικού χαρακτήρα.**

Ορισμένες φορές οι διαδικασίες είναι αυτές που καθορίζουν και την ουσία των προβλημάτων. Για παράδειγμα, ζητάμε εδώ και χρόνια να καταργηθούν οι ειδικοί όροι στις διακηρύξεις των έργων, όπως, επίσης, να καταργηθεί πλήρως το σύστημα μελέτη-κατασκευή. Διαδικαστικού χαρακτήρα είναι και αυτά τα ζητήματα, πλην όμως καθορίζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την ουσία της υλοποίησης των έργων (κόστος, αδιαφανείς διαδικασίες κ.ά.).

Διαδικαστικού χαρακτήρα ζήτημα

ΠΑΝΩ: Ο ΣΑΤΕ από το 2008 συστηματικά και τεκμηριωμένα καταθέτει τις προτάσεις του στους αρμόδιους υπουργούς.

«Ζητάμε να περισταθούν οι σπατάλες του κράτους και να ενισχυθεί το αναπτυξιακό σκέλος του ΠΔΕ. Είναι ο μόνος τρόπος για να απορροφηθούν οι πιστώσεις του ΕΣΠΑ».

θεωρείται και ο τρόπος με τον οποίο αποφασίζονται οι τιμές των διαφόρων εργασιών των δημοσίων έργων. Σήμερα συνεχίζεται η χρήση των αποκαλούμενων «τιμολογίων Σουφλιιά» με τον παραλογισμό που διέπει την αποτίμηση των στοιχείων κόστους μιας τιμής μονάδας εργασίας, με μεθόδους επικίνδυνες χαρακτηρισμένες ως ερασιτεχνικές, αντιεπιστημονικές και προ πάντων εντελώς αυθαίρετες!

Ο ΣΑΤΕ έχει υποβάλει επιμερισμένη σχετική πρόταση για τις απαραίτητες νομοθετικές τροποποιήσεις, η οποία έχει αγνοηθεί μέχρι και σήμερα. Πρέπει να υπάρξει ρητή πρόβλεψη για την καθιέρωση της χρήσεως στη χώρα μας αναλυτικών τιμολογίων για τη σύνταξη των προϋπολογισμών των Δημοσίων Έργων, όπως γίνεται σε όλες τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου. Ήδη ολοκληρώνεται σχετικό έργο που έχει αναλάβει εξειδικευμένος οίκος για λογαριασμό των εργοληπτικών οργανώσεων, το οποίο και θα παρουσιαστεί σε ενημερωτική εκδήλωση.

Δεν είναι υπερβολή να πω ότι θα πρέπει να αξιοποιήσουμε τη δυσμενή περίοδο για τον κλάδο για να διορθώσουμε παγιωμένες αρνητικές αντιλήψεις και καταστάσεις. Πρέπει να ασχοληθούμε με εκείνα τα οποία σε ένα βαθμό οδήγησαν τον κλάδο στα μεγάλα προβλήματα και έκαναν τις επιχειρήσεις να αγωνιούν αν θα επιβιώσουν αύριο.

► **Θα επιμείνω. Αν διορθωθούν τα νομοθετικά και διαδικαστικά θέματα, θα δει ο κλάδος καλύτερες ημέρες;**

Αναμφισβήτητα όχι. Προέχει η καταρχήν η εξόφληση όλων των εκτελεσμένων έργων από όλους τους φορείς του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα. Αυτό είναι κορυφαίο ζήτημα για όλους τους εργοληπτές σε όλη τη χώρα, που έχουν καταστεί αθέλητοι δανειστές, τυπικά και ουσιαστικά «όμηροι» μιας κατάστασης που οδηγεί πολλούς στην πτώχευση και στον αφανισμό δίκως να φταίνε.

Απ' την άλλη χρειάζονται νέα έργα. Η χώρα έχει ανάγκη από πολλή υποδομή για να μπει και πάλι σε αναπτυξιακή πορεία, και ο κατασκευαστικός κλάδος μόνο με νέα έργα μπορεί να επιζήσει. Κάποιοι, δυστυχώς, έχουν την άποψη ότι «φτάνει πια με τα έργα, φτάνει πια με τους εργολάβους», δημιουργώντας μια απολύτως στρεβλή περιρρέουσα ατμόσφαιρα γύρω από έναν τομέα της οικονομίας και έναν κλάδο επιχειρήσεων που σε κάθε περίπτωση και σε κάθε χώρα είναι ο μοχλός της ανάπτυξης.

Σε ένα νέο τοπίο –όπου η νομοθεσία και οι διαδικασίες θα είναι αυτές που θα εγγυώνται τη διαφάνεια και την άρτια και ταχύτατη εκτέλεση των έργων, με την ευθύνη να ανήκει στο κράτος το οποίο θα φροντίζει να οργανωθεί και να «οχυρωθεί» νομοθετικά με τον κατάλληλο τρόπο – δεν ζητάμε απλώς να υπάρχουν νέα έργα, αλλά τα έργα εκείνα που έχει ανάγκη αυτός ο τόπος.

Ζητάμε να περισταθούν οι σπατάλες του κράτους και να ενισχυθεί το αναπτυξιακό σκέλος του ΠΔΕ. Είναι ο μόνος τρόπος για να απορροφηθούν οι πιστώσεις του ΕΣΠΑ, οι οποίες εμφανίζονται ως η μόνη ευκαιρία να μπει η χώρα σε αναπτυξιακή τροχιά και να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας, αντί να καταγράφουμε διαρκώς και νέους άνεργους.

Η ύφεση έχει βαθύνει εξαιρετικά, έχοντας πάρει χαρακτηριστικά μονιμότητας. Γι' αυτές τις συνθήκες κανένα μέτρο και καμιά δράση που αποβλέπει σε αύξηση των εσόδων του κράτους δεν έχει προοπτική επιτυχίας. Όλα πέφτουν στο κενό. Ολόκληρη η χώρα πέφτει στο κενό. Ας σταματήσουμε, λοιπόν, να γκρεμίζουμε, κι ας χτίσουμε και κάτι... **ΕΘ**